

Літературно-мистецька сторінка

ДУХ, НЕПІДВЛАДНИЙ ТЕМРЯВИ

Напередодні Міжнародного дня поезії студентсько-викладацький колектив навчального закладу приймав у читальному залі бібліотеки Василя Лящука — вихідця із оповитої легендами Кременеччини, неординарну творчу особистість, талановитого українського поета і перекладача, члена НСЖУ ТА НСПУ, людину дуже непростої долі, котра повністю втратила зір, проте постійно продовжує писати і горить жадою життя і творчості.

Народився Василь Кіндратович Лящук 1 березня 1948 року в с. Старий Почаїв. Закінчив місцеву восьмирічку, середню школу-інтернат для незрячих дітей у Львові, філологічний факультет Рівненського педінституту. Займався тут у літстудії, якою керував Микола Кузьменко. Його творче зростання відбувалося разом із відомими поетами. Працював на журналістській та викладацькій ниві. Друкувався на сторінках багатьох газет та журналів.

Протягом життя побачили світ поетичні збірки Василя Лящука «Почаївська мозаїка», «Нас не буде — буде наша прага», «Тьмі наперекір», «Ноша бджоли», «Моє помешкання», «Дзвіниця», «Юності щемливий плін», «Запахла нехворощ і м'ята», «Волинські обереди». А в 2013 році побачила світ книга «Сонети Вільяма Шекспіра», які перекладав упродовж 50 років свого життя.

Зустріч, підготовлену колективом кафедри української філології та суспільних дисциплін, відкрив завідувач кафедри, кандидат філологічних наук, доцент Олег Васишин, котрий виконував роль модератора

цього літературного дійства.

На свято дивовижної і мужньої поезії були запрошені представники місцевої влади, освітніх установ, серед яких старопочаївський сільський голова Микола Горпинюк, директор Центральної бібліотечної системи Кременецького району Людмила Щербатко, директор Обласного літературно-меморіального музею ім. Юліуша Словацького Тамара Сеніна, завідувач бібліотеки с. Старий Тараж Зінаїда

Галайчук, голова Кременецького районного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» Лілія Слідзинська, односелець автора Анатолій Думанський, викладачі, студенти та представники газети «Замок» нашої академії.

Сільський голова Старого Почаєва Микола Горпинюк зачитав звернення до громадськості району, керівників підприємств та організацій, приватних підприємців, релігійних громад і всіх небайдужих приєднатися до благодійного проекту «Життя на межі можливостей, або Світло поезії незрячого поета Василя Лящука» з метою допомоги поетові у підготовці напрацьованого матеріалу, укомплектуванні збірника, його друку та розповсюдженні.

Гості ділилися розповідями про життєвий і творчий шлях поета, про окремі цікаві сторінки його біографії. Після цього слово надали самому авторові, котрий читав власні поезії та переклади напам'ять, що глибоко вразило слухачів у залі.

А завершили свято літературна композиція у виконанні студентів-філологів за творами Василя Лящука та благодійний ярмарок, де кожен із присутніх мав нагоду купити книгу і ближче доторкнутися до поетичної скарбниці нашого краянину.

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

ДОРОГОЮ ХРИСТА Василеві Лящуку

У поетів доля не проста...
Та не плаче справжній і не гнеться,
Навіть коли сонце крізь літа
Закриває терновий вінець йому,
Коли в'януть літні спориші,
Коли смуток — срібною порошею...
Бо щодень гостріший зір душі,
Бо стражденню музи не запрошує:
Як коханка спрагла, йде сама,
Щоб вершить магичну гру-містерію.
Чи всерйоз, чи навіть жартома
Він відчинить перед нею двері —
І почнуть творить навперебій
Те святе усіх начал начало!
Слово рідне, він живе в тобі,
Щоби ти, як музика, звучало.
Прагне ідеалу як мети,
Знов шліфує у солодких муках,
Щоб гармонію душі знайти
І відчуть шалений серця стукіт.
Іде поет дорогою Христа —
Віртуоз чуттів і майстер слова.
Кожен твір освячує любов'ю,
Хоч і доля в нього не проста.

Василь ЛЯЩУК

МОЄМУ НАРОДОВІ

Палахкотить свобода, наче стяг.
Живеш натхненно, світла Батьківщино!
Моя любов не матиме кінця.
Як і пісок у безмірі піщинок.
Любов моя тому не знає меж,
Що ти, народе, — мужній і завзятий —
Із Господом до щастя нині йдеш,
Планету хлібом хочеш уквітчати.
На континентах, сповнених пітьми,
Зажури і шипінь зміїних,
Ти прихили над чуйними людьми
Співає небо й сонце України!

ВОЛИНСЬКИМ ЗАМКАМ

Крутих вершин хмільні узорі,
Твердині древні, вікові...
Повиті духом непокори,
Ви стоїте, як вартові.
Вас не зломали східні хани,
Ні орди західних заброд.
Руїни ваші, наче рани,
В боях вигоював — народ.
Летіли стріли над Горинню
У викриках ворожих зграй.
Тепер вас гордо, як святиню,
Під сонцем бережу мій край.

РІДНОМУ СЕЛУ

Небесним, чистим і святим
Окроплені твої віки,
Твоєї прагнули води
І козаки, і чумаки.
Тебе сполячить не змогли,
Не потурнавив яничар,
Не помосковщили хохла,
Ти сам собі — і смерд, і цар.
Старий Почаєвоньку мій,
Церковце древня між долин,
Неначе Богом, розумій,
Живу тобою, бо — твій син.
Допоки б'є у грудях дзвін,
Допоки прах мій не схолов,
Прийми зворушений поклін
І нерозтрачену любов.

МАМИН ХЛІБ

Із давніх днів, як дивовижа,
Як мамин доторк на плечі,
Жовтоязика жижа лиже
Червоні челюсті в печі.
Палахкотить, гуде, аж поки
Не перетвориться в жаринь.
Сідає тісто білобоке
На листя, потім на черинь.
І мама хутко на лопаті
Хлібини спечені вийма.
Пахуча пара йде по хаті,
Мов радість мамина сама.

ЛЮБЛЮ

Старий Почаїв. Батьків дім.
Дзвіницю Лаври величаву,
Частенько згадую, а втім,
У вбогих віршах величаю.
Мені до щему дорога
Земля, де жив і жити мушу.
Й жовто-блакитна короґва,
Що в тіснім храмі гріє душу.
Тут є камінний білий хрест.
Його козацьким називають.
Із давнини, мов з перехресть,
Святиню свято зберігають.

Джерельним струменем вода.
Тополі й липи на узбіччі...
Люблю все те! Мов Галайда,
Що правду мовив різко, в вічі.
Куди б не йшов, не їздив по світах,
Моє серце тулиться сюди.
Розкидаю, мов незримий птах,
В прадізісній зоряні сліди.
Від весни й до літа, що втекло
Від покрови і аж до Різдва.
Кличе до батьків мене село,
Наче соловейка до гнізда.

БЕЗБАР'ЄР'Я

Вітчизна моя — не місце для сміттєзвалища.
Вітчизна моя — не буферна зона, не полігон,
не плацдарм для боїв і маневрів.
До яких пір молоді і літні батьки їздитимуть
на заробітки за кордон?
До яких пір їхні діти залишатимуться
без нагляду?
До яких пір матері будуть вбивцями
своїх ненароджених дітей?
Жертвами не народжуються, їх вирощують.
Вирощують, наче піддослідних кроликів,
з допомогою телеекранів, з допомогою
ефемівських радіостанцій та бульварної преси.
До яких пір звідусіль на нашу землю возитимуть
радіаційні і хімічні відходи,
забруднену гуманітарку, задовнені продукти і
ліки, що за терміном не придатні до вжитку?
Часом нас мучить ностальгія
за колишніми часами.
Але так, як було, вже більше не буде ніколи.
Безбар'єр'я і безкордоння,
безладдя і беззаконня,
безглуздя і безпардоння.
Безробіття, безправ'я і безбороння.
Нас народжується менше, а помирає більше.
Державонько моя, народе мій, до яких пір
На твої родючі землі і природні багатства
Будуть зазіхати могутні сусіди?
Епоха шахрайства, брехні, підкупу і підступу
не може тривати щодня, без кінця.
Бог рано чи пізно припинить це неподобство.

МОЄ ПОМЕШКАННЯ

Воно — панельне, залізобетонне.
Влітку перегрівается палючим сонцем
під час цілоденної спеки,
а взимку стає «гаряче» так,
що аж мурашки бігають поза спиною.
Тут — мешкаю, живу, перебуваю,
або всього-навсього існую.
Зі мною перебувають мої постійні супутники:
телефон, радіо, магнітофон і книги.
Є книги, видрукувані звичайним шрифтом,
є книги, надруковані шрифтом Брайля,
є книги у вигляді магнітних стрічок,
так звані озвучені книги.
Кожна з книг мовчить до певного часу,
Кожна з них має свій неповторний голос
і навіть характер.
Якщо довго ніхто не заходить і не телефонує,
Житло перетворюється на в'язницю.
Присутність Божу особливо відчуваю,
коли до мене приходять люди.
Своїми руками, вустами, словами,
поглядами і думками
друзі торкаються до моїх речей
і з того я почуваю себе щасливим.
Радий і щасливий стаю тоді, коли разом з людьми
прославляю Ім'я Господнє.

Від крапель жаданих спалахують квіти,
Під камінь лежачий вода не тече.
Доводиться всім нам (гріха не втаїти!)
Колись обіпертись на дружнє плече.
Життя завмира без чудовної зливи:
То спека мордує, то внутрішній щем.
Не буде ніхто без Вітчизни щасливий —
Під корінь усохне й під добрим дощем.
Грім травня оживлює вруна зелені
І все, що живе, уздоровлює враз.
Так сил додають мені роздуми нені,
Що слово — то мудрість, то серця наказ!

Дух жасмину і конвалій не погас
І волошки, й полини, і спориші
Теплі спогади ворушать повсякчас
В моїй лагідній розчуленій душі.
Світ казок — у незвичайних мріях, снах.
Шлях дитинства не згубивсь між роздоріж.
Погойдатися б, як щиглик, на гілках
І росю би побігти босоніж!

Мій тату, лебедоньку сивий,
Ти рано пішов за межу.
Як сонячний промінь правдивий,
В уяві твій образ ношу.
Ти радий був ранішній зливі
Й мені, як я був немовлям.
Прости за слова ті вразливі,
Як біль, без думок вимовляв...

ПОГОВОРІТЬ ЗІ МНОЮ, МАМО

Поговоріть зі мною, Мамо.
Мов сонця, пісні жду й тепла...
Мов скарб, нас доля берегла.
Я вдячний долі й Вам так само.
І Богу вдячний, що з роками
Від мене Муза не втекла.
Поговоріть зі мною, Мамо.
Мов сонця, пісні жду й тепла.
Дороги йдуть не завше прямо.
Любов Господня не для зла
Яскраве світло розлила —
Й, мов диво, кожним сяє Храмом.
Поговоріть зі мною, Мамо.

У затінках жасмину й верболозу
Дитинство, наче сонях, відцвіло...
І до останніх проблисків морозу
Вам буде снитись мамине тепло.
Вам згадується білий мій Почаїв
У сяйві золотім на куполах.
І всяка згадка прагненням вінчас:
Пройти достойно свій життєвий шлях.
Ваш погляд, наче промінь той, розквітне,
Коли усмішка знов торкне вуста.
У кожну мить лице у Вас привітне,
Ви кожну мить — таємна і проста.
В художників нема такого пензля,
У скульпторів нема таких різців,
Нема і в мене слів таких в поезіях,
Щоб все пімать на Вашому лиці...

Ти мені з голови ні на мить не виходиш,
Може, нишком смієшся із мене... Авжеж?
То впечеш враз вогнем, то морозом схолидиш,
А для потиску навіть руки не даєш.
Миле щастя моє, чом приходиш так рідко?
Чи на крилах тебе віднесли голуби?
Через тебе я склянку розбив і тарілку, Алетит
через тебе і сон загубив...
Вже роботи нема. І нема відпочинку,
Я до всього утратив палкий інтерес.
Всі галявини мрій заспівали барвінком.
На вершині стрімкій пахкотить едельвейс.
Чом ти, щастя, мерщій вислизаш
крізь пальці?
Дарувати скупившись одну лише мить.
Виглядаю вночі тебе, ввечері, вранці,
Та в чеканні даремнім аж серце щемить...

Щось дивовижне твориш ти з людьми,
Кохання первозданне! Мовби зливи,
Метаєш іскри, полум'я, громи...
Жорстоких робиш ніжними, незлими.
На зміну смутку йде бентежний сміх,
Стає рішучим всякий неспівливий.
Хто був негарним, кращим став за всіх,
Хто був нещасним — он який щасливий!